

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2024/2025

Jméno a příjmení studenta: JUDr. Bc. Jan Ullmann
Identifikační číslo studenta: 49048100

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Teoretické právní vědy – Právní dějiny a římské právo

ID studia: 562573

Název práce: Vývoj právní úpravy nejzávažnějších náboženských zločinů a zločinů proti státu v římském právu s důrazem na oblast trestního procesu

Pracoviště práce: Katedra právních dějin (22-KPD)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc.
Oponent(i): JUDr. Jan Šejdl, Ph.D.
doc. JUDr. Pavel Salák, Ph.D.

Datum obhajoby: 16.12.2024 **Místo obhajoby:** Praha
Termín: řádný

Průběh zkoušky: Předseda komise formálně zahájil obhajobu a požádal doktoranda o jeho úvodní vyjádření. Ten poděkoval za posudky a uznal problémy s šíří tématu, které v nich byly konstatovány. Následně prof. Bělovský dal slovo školiteli, který uvedl, řada těch problémů je poněkud "hraničních", docházelo k posunům v chápání trestných činů, čímž lze částečně vysvětlit šíří tématu. Dále ale uvedl, že zásadní otázky byly zodpovězeny. Oponent, doc. Salák, uvedl, že oceňuje téma z veřejného práva, zopakoval svou výtku, že se nešlo do větší hloubky, vzhledem k šíří tématu. Ocenil ovšem šíři pramenů, zejména primárních. Druhý oponent, dr. Šejdl, v podstatě zopakoval stanovisko doc. Saláka, pouze doplnil, že je na řadě míst vidět, že by se dala využít sekundární literatura. Shodli se, že po formální stránce práce zcela obstála. Doc. Salák se dotázal na otázku případu znesvěcení chrámu bohyně Persefony (s. 69). Doktorand uvedl, že tento proces byl pravděpodobně směřován proti Publiu Corneliu Scipionovi, i když se ho nakonec nedotknul. Je tedy dost dobře možné, že se jednalo o politický proces. Zároveň nešlo o jediný zločin, jehož se Quintus Plemidius dopustil, ale znesvěcení chrámu je věnována podstatná část. Neméně závažné ale asi bylo též to, že Plemidius nechal popravit dva tribuny lidu, kteří měli být dopraveni dle Scipionova rozkazu do Říma. Proto toto asi nerozhodovali pontifikové, pokud by jen znesvětil chrám, možná by tomu bylo jinak. Prof. Skřejpek k tomu uvedl, že v této době už role pontifiků slábne. Komise shledala vysvětlení doktoranda uspokojivým. Dr. Šejdl se dotázal na vztah hmotného a procesního práva v

předložené práci. Doktorand uvedl, že čím dále do historie půjdeme, tím menší bude oblast hmotného práva. V době královské např. to budou pravděpodobně jen náboženská pravidla. Skutkové podstaty se neustále rozšiřovaly nebo zmenšovaly, podřazovaly pod jiné zločiny atd. Výklad toho, co už je a nebo není zločin se často určoval až v daném kontextu. Též se značně lišily tresty.

Poněkud odlišná je pak situace za republiky, kdy se už rozvíjí poměrně výrazně procesní právo (ius provocationis). Rozvoj hmotného práva je pak zejména až záležitost Suly. Končí že Římané formálně nerozlišovali procesní a hmotné právo.

Prof. Bělovský se v rámci veřejné rozpravy dotázal na prameny zločinů za republiky. Doktorand odpověděl, že za republiky zejména zákony. Např. vražda v zákoně XII. desek. Z obyčejového práva pak vychází náboženské zločiny. Dále se předseda zeptal na roli magistrátů. Doktorand odpověděl, že roli zejména hráli v jednotlivých případech, neboť ty skutkové podstaty byly velmi obecné (třeba jedna věta). A samozřejmě jako iniciátoři těch zákonů. Prof. SKřejpek následně uvedl, že k náboženským zločinům je obecně velmi málo sekundární literatury, čili by naopak ocenil, že se někdo odhodlal se tomu věnovat. Předseda komise se zeptal, proč se pojmově rozlišuje vražda a travičství. Doktorand uvedl, že travičství o poznání širší než jak ho chápeme dnes. V podstatě to bylo tak, že byla obecná vražda, a v rámci ní pak byly konkrétní skutkové podstaty. Též na něj asi Římané kladli větší důraz, neb s tím měli špatnou zkušenost (travičský kult ve 2. století př. Kr.) a navíc travičství bylo bráno za něco podlejšího než (prostá) vražda. Žhářství pak bylo obdobně vnímáno jako velmi závažné pro celý Řím. Na výzvu předsedy komise byly všechny otázky zodpovězeny ke spokojenosti členů komise a všichni byli též spokojeni s průběhem rozpravy.

Prof. Bělovský následně obhajobu ukončil. Všech pět členů následně hlasovalo "pro".

Výsledek obhajoby:	prospěl/a (P)	
Předseda komise:	Bělovský Petr, prof. JUDr., Dr. (přítomen)
Členové komise:	Skřejpek Michal, prof. JUDr., DrSc. (přítomen)
	Šejdl Jan, JUDr., Ph.D. (přítomen)
	Salák Pavel, doc. JUDr., Ph.D. (přítomen)
	Vladár Vojtech, doc. JUDr. Mgr., Ph.D. (přítomen)